

CVIČEBNICE

FINANČNÍ ÚČETNICTVÍ PODNIKATELE

právní stav roku 2024

9. NÁKLADY A VÝNOSY

9.1. Náklady a výnosy

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VPD	Odborné časopisy	500,00		
2	VPD	Večeře s obchodním partnerem	1 200,00		
3	FV	Poradenské služby	96 800,00		
4	FP	Telefonní hovory	3 751,00		
5	VPD	Mytí auta	199,00		
6	FP	Vyúčtování spotřeby vody	38 720,00		
7	VÚD	Zúčtování dohadu spotřeby vody	- 21 400,00		
8	FP	Oprava vysokozdvížného vozíku	6 430,00		
9	PPD	Tržby za zboží	240 000,00		
10	VÚD	Úbytek prodaného zboží	200 000,00		
11	FV	Nepotřebný materiál	68 970,00		
12	VÚD	Úbytek prodaného materiálu	71 660,00		
13	VPD	Stolní ventilátor	1 990,00		
14	VÚD	Pokuta za znečištění ovzduší	8 000,00		
15	FV	Uznaná reklamace poskytnuté dopravy	- 4 300,00		
16	FP	Uznaná reklamace přijaté dopravy	- 4 300,00		
17	VBÚ	Pojištění firemního majetku	3 000,00		
18	FP	Kolkové známky (spotřebovány)	500,00		
19	VPD	Poštovní známky (spotřebovány)	190,00		
20	FV	Dodávkové auto	363 000,00		
21	VÚD	Odpis zůstatkové ceny dodávky	80 000,00		
22	VÚD	Krádež peněz v pokladně	2 000,00		
23	VÚD	Předpis pokladníkovi k úhradě	2 000,00		
24	VPD	Darování finanční hotovosti spolku	15 000,00		
25	VÚD	Darování tiskárny nadaci (neodepsáno)	4 300,00		
26	VÚD	Odpis mořičky obilí	26 000,00		
27	VÚD	Předpis hrubých mezd zaměstnanců	427 000,00		
28	VÚD	Předpis hrubé mzdy společníka firmy	35 500,00		
29	VÚD	Předpis pojistného zaměstnavatele	236 000,00		
30	VÚD	Předpis úhrady správního poplatku	12 280,00		
31	VÚD	Předpis vratky soudního poplatku	11 980,00		
32	VÚD	Manko na materiálu	13 000,00		

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
33	VÚD	Požár ve skladu zboží (mimořádné)	80 000,00		
34	VÚD	Vyskladnění spotřebovaného materiálu	160 200,00		
35	FP	Zprostředkovatelské služby	63 700,00		
35	VÚD	Tvorba zákonné OP k pohled. (FV)	657 360,00		
37	VÚD	Zúčtování zákonné OP k pohled. (FV)	- 597 640,00		
38	VÚD	Vyúčtování pracovní cesty	2 590,00		
39	VÚD	Odpis fakturačního programu	6 980,00		
40	FV	Prodej pozemku	455 000,00		
41	VÚD	Vyřazení pozemku	425 000,00		
42	VÚD	Stravenky – výdej zaměstnancům	12 620,00		
43	FP	Úrok z prodlení od dodavatele	720,00		
44	VÚD	Úrok z prodlení od FÚ (daň silniční)	1 530,00		
45	FV	Úrok z prodlení odběrateli	550,00		
46	VÚD	Odpis pohledávky z FV	123 700,00		
47	VBÚ	Bankovní poplatky	100,00		
48	VBÚ	Připsané úroky	90,00		
49	VÚD	Rozpuštění nákl. př. období (služba)	54 320,00		
50	VÚD	Rozpuštění výnosů př. období (služba)	64 570,00		
51	VÚD	Úroky z přijatého dlouhodobého úvěru	1 790,00		
52	VÚD	Úroky z poskytnutého krátkodob. úvěru	3 980,00		
53	VÚD	Převzetí výrobků na sklad	64 700,00		
54	FV	Prodej výrobků	82 400,00		
55	VÚD	Úbytek výrobků ze skladu	61 300,00		
56	VÚD	Kurzová ztráta na FV	5 470,00		
57	VÚD	Kurzový zisk na FP	4 210,00		
58	VÚD	Aktivace vlastní dopravy zboží (zpús. A)	3 000,00		
59	VÚD	Aktivace vlastní výroby obalů	58 770,00		
60	VÚD	Předpis daně z nemovitých věcí	12 430,00		
61	VÚD	Předpis daně z příjmů firmy	31 650,00		
62	VÚD	Předpis DPPO dle dodatečného DAP	12 330,00		

9.2. Časové rozlišení nákladů a výnosů

a) náklady příštích období

měsíční výše:

Účtování v roce 2023

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 15.08.2023	Platba nájemného pronajímateli (tvorba čas. rozl. na roky 2023 a 2024) Období: 09/2023 až 08/2024 (dopředu)	96 000,00		
2	VÚD 31.12.2023	Alikvotní část nákladů za rok 2023 (rozpouštění čas. rozlišení roku 2023)			

Účtování v roce 2024

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 31.08.2024	Alikvotní část nákladů za rok 2024 (rozpouštění čas. rozlišení roku 2024)			

b) výnosy příštích období

Účtování v roce 2023

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 15.08.2023	Platba nájemného od nájemce (tvorba čas. rozl. na roky 2023 a 2024) Období: 09/2023 až 08/2024 (dopředu)	96 000,00		
2	VÚD 31.12.2023	Alikvotní část výnosů za rok 2023 (rozpouštění čas. rozlišení roku 2023)			

Účtování v roce 2024

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 31.08.2024	Alikvotní část výnosů za rok 2024 (rozpouštění čas. rozlišení roku 2024)			

c) výdaje příštích období**Účtování v roce 2023**

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 31.12.2023	Alikvótní část nákladů za rok 2023 (tvorba čas. rozlišení roku 2023) Období: 09/2023 až 08/2024 (pozadu)			

Účtování v roce 2024

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 15.08.2024	Platba nájemného pronajímateli (rozpuštění čas. rozlišení 2023 a 2024)	96 000,00		
2	VÚD 31.08.2024	Alikvótní část nákladů za rok 2024 (rozpuštění čas. rozlišení roku 2024)			

d) příjmy příštích období**Účtování v roce 2023**

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 31.12.2023	Alikvótní část výnosů za rok 2023 (tvorba čas. rozlišení roku 2023) Období: 09/2023 až 08/2024 (pozadu)			

Účtování v roce 2024

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 15.08.2024	Platba nájemného od nájemce (tvorba čas. rozl. let 2023 a 2024)	96 000,00		
2	VÚD 31.08.2024	Alikvótní část výnosů za rok 2024 (rozpuštění čas. rozlišení roku 2024)			

KARTA ČASOVÉHO ROZLIŠENÍ				měsíční výše:	
Faktory		Rok	Měsíce	Částka	
Účel:	školné	2023			
Částka:	36 000 Kč (10 měs.)	2024			
Období:	09/2023 – 06/2024	Σ			

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2023	1	FP	Předpis školného			
			Podíl školného 2023			
			Podíl školného 2024 - tvorba čas. rozl.			
2024	1	VÚD	Podíl školného 2024 - rozpuštění čas. rozl.			

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2023	1	FV	Předpis školného			
			Podíl školného 2023			
			Podíl školného 2024 - tvorba čas. rozl.			
2024	1	VÚD	Podíl školného 2024 - rozpuštění čas. rozl.			

KARTA ČASOVÉHO ROZLIŠENÍ				měsíční výše:	
Faktory		Rok	Měsíce	Částka	
Účel:	reklama	2023			
Částka:	99 000 Kč ($\frac{3}{4}$ roku)	2024			
Období:	10/2023 – 06/2024	Σ			

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2023	1	VÚD	Podíl reklamy 2023 - tvorba čas. rozl.			
2024	1	FP	Předpis reklamy			
			Podíl reklamy 2024			
			Podíl reklamy 2023 - rozpuštění čas. rozl.			

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2023	1	VÚD	Podíl reklamy 2023 - tvorba čas. rozl.			
2024	1	FV	Předpis reklamy			
			Podíl reklamy 2024			
			Podíl reklamy 2023 - rozpuštění čas. rozl.			

9.3. Dohadné položky

a) dohadné účty aktivní

Účtování v roce 2023

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP 21.12.23	Oprava auta	230 000,00		
		DPH 21 %	48 300,00		
		Celkem	278 300,00		

Dohadovaná náhrada od pojišťovny

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2	VÚD 31.12.23	Očekávaná výše pojistného plnění 2023 (tvorba aktivní dohadné položky)	200 000,00		

Účtování v roce 2024 - dohad vyšší než skutečnost

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 1. způsob řešení	Přiznaná výše pojistného plnění 2023	190 000,00		
		Zúčtování dohadu náhrady 2023	- 200 000,00		
		Korekce rozdílu v dohadné položce	- 10 000,00		
1	VÚD 2. způsob řešení	Přiznaná výše pojistného plnění 2023	190 000,00		
		Zúčtování dohadu náhrady 2023	- 200 000,00		
2	VBÚ	Platba přiznaného pojistného plnění			

Účtování v roce 2024 - dohad nižší než skutečnost

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 1. způsob řešení	Přiznaná výše pojistného plnění 2023	220 000,00		
		Zúčtování dohadu náhrady 2023	- 200 000,00		
		Korekce rozdílu v dohadné položce	20 000,00		
1	VÚD 2. způsob řešení	Přiznaná výše pojistného plnění 2023	220 000,00		
		Zúčtování dohadu náhrady 2023	- 200 000,00		
2	VBÚ	Platba přiznaného pojistného plnění			

Pozn.: Předpis poj. náhrady je účtován a vypořádání je prováděno na vzniklém výnos. účtu.

b) dohadné účty pasivní

Dohadovaná spotřeba energie

Účtování v roce 2023

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 31.12.23	Očekávaná výše spotřeby energie 2023 (tvorba pasivní dohadné položky)	60 000,00		

Účtování v roce 2024 - dohad vyšší než skutečnost

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP vyúčtování (dobropis)	Skutečná spotřeba energie 2023 (prozatímní účtování do nákladů 2024)	50 000,00		
		DPH 21 % ze spotřeby energie 2023			
		Zúčtování uhrazených záloh na energii	- 52 000,00		
		DPH 21 % ze záloh na energii 2023			
		Celkem k úhradě (přeplatek)			
2	VÚD	Zúčtování dohadu energie 2023			
3	VBÚ	Platba FP za spotřebu energie 2023			

Účtování v roce 2024 - dohad nižší než skutečnost

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP vyúčtování	Skutečná spotřeba energie 2023 (prozatímní účtování do nákladů 2023)	80 000,00		
		DPH 21 % ze spotřeby energie 2023			
		Zúčtování uhrazených záloh na energii	- 62 000,00		
		DPH 21 % ze záloh na energii 2023			
		Celkem k úhradě (doplatek)			
2	VÚD	Zúčtování dohadu energie 2023			
3	VBÚ	Platba FP za spotřebu energie 2022			

9.4. Procvičovací příklad – časové rozlišení / dohadné položky

Účel: Účetní kurz, Částka: 20 000,00 Kč bez DPH 21 %, Období: 12/2023 - 03/2024

- Účetní kurz (kurzovné) byl vyfakturován v prosinci roku 2023

1) Pohled poskytovatele kurzu (plátce DPH)

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FV 12/2023	Kurzovné na období 12/2023 - 03/2024			

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 01/2024	Platba FV za účetní kurz 2023 a 2024			
2	VÚD 03/2024				

2) Pohled příjemce kurzu (plátce DPH)

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP 12/2023	Kurzovné na období 12/2023 - 03/2024			

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VBÚ 01/2024	Platba FP za účetní kurz 2023 a 2024			
2	VÚD 03/2024				

Pozn.: Tento účetní kurz je zdanitelným plněním, tj. není osvobozen od DPH.

- Účetní kurz (kurzovné) byl vyfakturován v lednu roku 2024

1) Pohled poskytovatele kurzu (plátce DPH)

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 12/2023				

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FV 01/2024	Kurzovné na období 12/2023 - 03/2024			
2	VBÚ 03/2024	Platba FV za účetní kurz 2023 a 2024			

2) Pohled příjemce kurzu (plátce DPH)

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD 12/2023				

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP 01/2024	Kurzovné na období 12/2023 - 03/2024			
2	VBÚ 03/2024	Platba FP za účetní kurz 2023 a 2024			

9.5. Rezervy

a) ostatní (nedaňové)

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2021	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu stroje	20 000,00		
2022	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu stroje	20 000,00		
2023	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu stroje	20 000,00		
2024	1	FP	Oprava stroje	64 000,00		
			DPH 21 %	13 650,00		
			Celkem	77 650,00		
	2	VÚD	Zúčtování rezervy na opravu stroje			

b) zákonné (daňové)

Rok	Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
2021	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy	300 000,00		
2022	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy	300 000,00		
2023	1	VÚD	Tvorba rezervy na opravu budovy	300 000,00		
2024	1	FP	Oprava budovy	860 000,00		
			DPH 21 %	180 600,00		
			Celkem	1 040 600,00		
	2	VÚD	Zúčtování rezervy na opravu budovy			

PROCVIČOVÁNÍ

Účetní jednotka má za rok **20XX** tyto účetní případy v oblasti nákladů a výnosů:

FAKTURY PŘIJATÉ					
Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP	Služba A0 období: 12/20XX až 02/20XX+1	51 420,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	10 798,20		
		Celkem	62 218,20		
2	FP	Služba B0 období: 09/20XX až 03/20XX+1	90 600,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	19 026,00		
		Celkem	109 626,00		
3	FP	Služba C0 období: 11/20XX až 10/20XX+2	305 603,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		podíl 20XX+2			
		DPH 21 %	64 176,63		
		Celkem	369 779,63		
4	FP	Služba D0 období: 01 až 06/20XX+1	37 000,00		
		DPH 21 %	7 770,00		
		Celkem	44 770,00		
5	FP	Služba E0 období: 10 až 12/20XX	28 070,00		
		DPH 21 %	5 894,70		
		Celkem	33 964,70		

Pozn.: Použita **analytická** evidence k účtům čas. rozlišení tvořena dle **přísl. roku**, se kterým náklad či výnos souvisí (381.0 = náklad roku 20XX, 381.1 = náklad roku 20XX+1 atd).
 Výše podílu se zaokrouhuje na 2 desetinná místa.
 Krajní měsíce daného období se počítají.

FAKTURY VYSTAVENÉ

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FV	Služba A1 období: 07/20XX až 04/20XX+1	101 241,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	21 260,61		
		Celkem	122 501,61		
2	FV	Služba B1 období: 11/20XX až 04/20XX+2	300 330,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		podíl 20XX+2			
		DPH 21 %	63 069,30		
		Celkem	363 399,30		
3	FV	Služba C1 období: 06/20XX až 05/20XX+1	12 099,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	2 540,79		
		Celkem	14 639,79		
4	FV	Služba D1 období: 02 až 03/20XX+1	31 666,00		
		DPH 21 %	6 649,86		
		Celkem	38 315,86		
5	FV	Služba E1 období: 12/20XX	1 400,00		
		DPH 21 %	294,00		
		Celkem	1 694,00		

VNITŘNÍ ÚČETNÍ DOKLADY

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD	Služba A2 (FP 1) období:			
2	VÚD	Služba B2 (FP 2) období:			
3	VÚD	Služba C2 (FP 3) období:			
4	VÚD	Služba A3 (FV 1) období:			
5	VÚD	Služba B3 (FV 2) období:			

Účetní jednotka má za rok **20XX+1** tyto účetní případy v oblasti nákladů a výnosů:

FAKTURY PŘIJATÉ					
Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FP	Služba A2 období: 12/20XX až 05/20XX+1	64 096,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	13 460,16		
		Celkem	77 556,16		
2	FP	Služba B2 období: 11 až 12/20XX	16 000,00		
		DPH 21 %	3 360,00		
		Celkem	19 360,00		
3	FP	Služba C2 období: 08/20XX až 07/20XX+2	551 570,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		podíl 20XX+2			
		DPH 21 %	115 829,70		
		Celkem	667 399,70		

FAKTURY VYSTAVENÉ					
Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	FV	Služba A3 období: 11/20XX až 01/20XX+1	41 880,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	8 794,80		
		Celkem	50 674,80		
2	FV	Služba B3 období: 09/20XX až 02/20XX+1	19 050,00	XXXXXX	XXXXXX
		podíl 20XX			
		podíl 20XX+1			
		DPH 21 %	4 000,50		
		Celkem	23 050,50		

VNITŘNÍ ÚČETNÍ DOKLADY

Č.	Doklad	Případ	Částka	MD	D
1	VÚD	Služba A0 (FP 1) období:			
2	VÚD	Služba B0 (FP 2) období:			
3	VÚD	Služba C0 (FP 3) období:			
4	VÚD	Služba D0 (FP 4) období:			
5	VÚD	Služba A1 (FV 1) období:			
6	VÚD	Služba B1 (FV 2) období:			
7	VÚD	Služba C1 (FV 3) období:			
8	VÚD	Služba D1 (FV 4) období:			

PŘEDVAHA vybraných rozvahových účtů – rok 20XX			
Účet	Obrat MD	Obrat D	Konečný zůstatek
381	390 244,65		390 244,65
381.1	262 910,07		262 910,07
381.2	127 334,58		127 334,58
385	40 620,00		40 620,00
385.0	40 620,00		40 620,00
383		141 593,09	141 593,09
383.0		141 593,09	141 593,09
384		344 163,65	344 163,65
384.1		277 423,65	277 423,65
384.2		66 740,00	66 740,00
Σ SÚ	430 864,65	485 756,74	916 621,39

PŘEDVAHA vybraných rozvahových účtů – rok 20XX+1				
Účet	Počáteční stav	Obrat MD	Obrat D	Konečný zůstatek
381	390 244,65	160 874,58	262 910,07	288 209,16
381.1	262 910,07		262 910,07	0,00
381.2	127 334,58	160 874,58		288 209,16
385	40 620,00		40 620,00	0,00
385.0	40 620,00		40 620,00	0,00
383	141 593,09	141 593,09		0,00
383.0	141 593,09	141 593,09		0,00
384	344 163,65	277 423,65		66 740,00
384.1	277 423,65	277 423,65		0,00
384.2	66 740,00			66 740,00
Σ SÚ	916 621,39	579 891,32	303 530,07	354 949,16

Σ SÚ = součet syntetických účtů

PŘEDVAHA vybraných výsledkových účtů – <u>rok 20XX</u>			
Účet	Obrat MD	Obrat D	Konečný zůstatek
518	- 264 041,44		- 264 041,44
602		143 192,35	143 192,35
Σ	- 264 041,44	143 192,35	- 120 849,09

PŘEDVAHA vybraných výsledkových účtů – <u>rok 20XX+1</u>			
Účet	Obrat MD	Obrat D	Konečný zůstatek
518	- 592 108,40		- 592 108,40
602		297 733,65	297 733,65
Σ	- 592 108,40	297 733,65	- 294 374,75

Pozn.: Nákladové účty jsou opatřeny znaménkem mínus
jen kvůli smysluplnosti součtu konečných zůstatků.

ROZVAHAk 31.12.20XX+1
(v celých tisících Kč)

AKTIVA	Běžné účetní období			Minulé úč. období
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
D. Časové rozlišení aktiv	288		288	431
D.1. Náklady příštích období	288		288	390
D.3. Příjmy příštích období				41
PASIVA	Stav v běžném účet. období		Stav v minulém účet. období	
D. Časové rozlišení pasiv		67		486
D.1. Výdaje příštích období				142
D.2. Výnosy příštích období		67		344

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTYk 31.12.20XX+1
(v celých tisících Kč)

TEXT	Skutečnost v účetním období	
	běžném	minulém
I. Tržby z prodeje služeb	298	143
A. Výkonová spotřeba	592	264
A.3. Služby	592	264
* Provozní výsledek hospodaření (+/-)	- 294	- 121